

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. kovo 26 d. Nr. 21RE3-107 (AG3-60/24-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo „Asmuo X“ skundą atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. kovo 2 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai skundą „Dėl 2026-02-20 rašto Nr. PLI2-23 panaikinimo“ (toliau – skundas), kurio prašo panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir atsakovė, Inspekcija) 2026 m. vasario 20 d. raštą Nr. Nr. PLI2-23 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Raštas) ir įpareigoti Inspekciją iš naujo atlikti žemės naudojimo patikrinimą (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) Kaune, įvertinti galimą savavališką valstybinės žemės užėmimą.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad Rašte nurodytos aplinkybės neatitinka faktinės situacijos. Pasak pareiškėjo, kitaip nei nurodoma Rašte, iš prie skundo pridėtų nuotraukų matyti, jog valstybinėje žemėje yra suformuota vientisa tujų gyvatvorė, kuri tęsiasi ištisine linija palei sklypą, vizualiai ir faktiškai formuoja sklypo ribą ir sudaro įspūdį, kad ši teritorija priklauso privačiam sklypui. Tokiu būdu valstybinė žemė faktiškai naudojama kaip privataus sklypo dalis.

Be to, skunde teigiama, kad atsakovė nepagrįstai rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2025 m. vasario 27 d. nutartimi administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-4-654/2025, nes šioje nutartyje nustatytos aplinkybės iš esmės skiriasi nuo (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) esančios situacijos, kur yra suformuota vientisa gyvatvorė, žyminti teritorijos ribą ir sudaranti prielaidas laikyti valstybinę žemę privataus sklypo dalimi. Kartu pažymima, kad nors (duomenys neskelbtini) dekoratyvinės pušys pasodintos neseniai, bet po tam tikro laiko iš jų susidarys vientisa gyvatvorė.

Pareiškėjo teigimu, Inspekcija tinkamai neįvertino faktinės situacijos ir tuo pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatas. Kartu atkreipiamas dėmesys, kad valstybinė žemė turi būti naudojama taip, kad nebūtų sudaromos prielaidos ją laikyti privataus sklypo dalimi. Kai valstybinėje žemėje įrengiamos ar sodinamos konstrukcijos arba želdiniai, kurie faktiškai pažymi sklypo ribą, sukuria teritorijos uždarojo įspūdį, vizualiai išplečia privatų sklypą, tokie veiksmai gali būti laikomi neteisėtu valstybinės žemės naudojimu.

Atsakovė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos atsiliepime į skundą nurodė, kad su juo nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Pirmiausia atsiliepime nurodoma, kad Inspekcija gavo pareiškėjo 2026 m. vasario 13 d. pranešimą reg. Nr. PLI-20 (toliau – ir Pranešimas), kuriame buvo nurodyta, kad „<...> kreipiamės dėl valstybinės užimtos žemės (duomenys neskelbtini) Kaune, (duomenys neskelbtini) Kaune, (duomenys neskelbtini) Kaune ir (duomenys neskelbtini) dalinai. Iki šiol nėra imtasi jokių realių veiksmų, kad pašalinti tujų gyvatvorių, kurios tiesiog užtvėria valstybinę žemę privačiam naudojimui. <...> (duomenys neskelbtini) iki šiol jokių veiksmų nėra imtasi, tad norėtume gauti informaciją“. Atsakovė, atsakydama į Pranešimą, pareiškėjui pateikė skundžiamą Raštą, kuriame, be kita ko, nurodė, kad 2024 m. lapkričio 13 d. buvo atlikti neplaniniai žemės naudojimo patikrinimai žemės plotuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini), Kaune, ir apie patikrinimų rezultatus pareiškėjas jau buvo informuotas.

Atsiliepime pabrėžiama, kad Inspekcijoje asmenų prašymai, skundai ir pranešimai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymu (toliau – ir Priežiūros įstatymas), Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, VAI, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis (toliau – ir Taisyklės) bei kitais teisės aktais. Inspekcija, vykdydama žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama, ar žemę naudojantys asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą, ir tik šių patikrinimų metu nustatę žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti.

Dėl skunde aptariamos faktinės situacijos atsakovė nurodo, kad Inspekcija Rašte pareiškėjui nurodė, kad žemės sklypuose (duomenys neskelbtini), Kaune, atliktų patikrinimų metu nustatyta, jog už žemės sklypų ribų, kurios pažymėtos Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje valstybinėje koordinatų sistemoje, auga pavieniai medžiai ir retų tujų gyvatvorės, kas nėra laikoma savavališku valstybinės žemės užėmimu. Šiame kontekste atsakovė taip pat akcentuoja, kad Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 110 straipsnio prasme užėmimas gali būti suprantamas kaip užgrobimas, atitinkamos intervencijos į kitam asmeniui nuosavybės teise priklausančią žemę, mišką ar vandens telkinius atlikimas ir tokiu atveju svarbu nustatyti ne tiek, kiek kokio asmens ar asmenų pagalba atliktas pats užėmimas kaip veiksmas, bet patį užėmimo fakto buvimą ir žemės ar kito nekilnojamojo turto priskyrimą sau (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) nutartys administracinių nusižengimų bylose Nr. 2AT-15-693/2019, 2AT-21-489/2021, 2AT-75-495/2022, 2AT-28-697/2023). Savavališku svetimos žemės užėmimu pripažinti atvejai, kai kaltais veiksmais atskira teritorija aptveriamą tvora ir į ją nebegali patekti kiti asmenys, taip pat kai ji užstatoma statiniais. Žemės užėmimu laikomi ir tokie atvejai, kai: bendro naudojimo kelias užpilamas žemėmis ar atibojamas akmenimis ir dėl to juo negalima naudotis; valstybinės žemės sklype savavališkai pasėjami žieminiai javai; suiriamas valstybinės žemės bendro naudojimo kelias; valstybinė žemė apsodinama tujomis, įveisiama vynuogių tvorelė. (LAT nutartys administracinių nusižengimų bylose Nr. 2AT-15-693/2019, 2AT-21-489/2021, 2AT-75-495/2022). Taigi, šie veiksmai iš esmės yra labiau susiję su išoriniu poveikiu į svetimą žemę, jos ribas, įvairių antžeminių kliūčių įrengimu, taip atimant ar apribojant galimybę žemės savininkui naudotis savo turtu ir kitaip pažeidžiant jo teises (LAT 2023-05-16 nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-28-697/2023). 2025-02-27 nutartyje, priimtoje administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-4-654/2025, kasacinės instancijos teismas pažymėjo, jog „Tiek aiškinant ANK 110 straipsnio sudėtį, tiek vertinant teismų praktiką ją taikant, matyti, kad šio nusižengimo sudėties esmė yra nustatyti atsakomybę už veiksmus, kai svetima žemė, miškas ar vandens telkinys yra paimami iš svetimo teisėto valdymo ir priskiriami sau, jais naudojamas kaip savo nuosavybe apribojant turto savininko galimybes naudotis turtu. Nustatytos faktinės aplinkybės turi labai aiškiai rodyti, kad turto savininkas neturi galimybės naudotis savo turtu“. Atsakovės teigimu, nurodyta teismų praktika suponuoja išvadą, jog žemės užėmimu laikytini tokie atvejai, kai veikiant tyčia ir įrengiant tam tikras kliūtis,

svetimas žemės sklypas priskiriamas sau, turto savininkas nebeturi galimybės naudotis savo turtu, kadangi patekimas į jį yra visiškai apribotas, t. y. į sklypą negalima patekti.

Atsakovė atsiliepime nurodo, kad Inspekcija, atsižvelgdama į pareiškėjo 2024 m. spalio 21 d. skundą Nr. 3D-3796 (toliau – ir 2024 m. Skundas), 2024 m. lapkričio 13 d. atliko žemės sklypų esančių (duomenys neskelbtini), Kaune, žemės naudojimo neplaninius patikrinimus ir surašė žemės naudojimo patikrinimo aktus. Pažymi, kad 2024 m. lapkričio 20 d. Žemės naudojimo patikrinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini), kurio objektas (duomenys neskelbtini), Kaune, konstatuota, jog žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti, 2024 m. lapkričio 20 d. Žemės naudojimo patikrinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini), kurio objektas (duomenys neskelbtini), Kaune, konstatuota, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti, 2024 m. lapkričio 20 d. Žemės naudojimo patikrinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini), kurio objektas (duomenys neskelbtini), Kaune, konstatuota, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nenustatyti, o 2024 m. lapkričio 19 d. Žemės naudojimo patikrinimo aktu Nr. (duomenys neskelbtini), kurio objektas (duomenys neskelbtini), Kaune (toliau visi kartu – Patikrinimo aktai), konstatuota, kad žemės naudojimo tvarkos pažeidimai nustatyti. Atitinkamai ši informacija 2024 m. lapkričio 20 d. raštu Nr. 2D-27547 „Dėl informacijos suteikimo“ buvo pateikta pareiškėjui.

Inspekcijos nuomone, skundžiamu Raštu pareiškėjui yra tinkamai suteikta informacija. Akcentuojama, kad Inspekcija vertindama pareiškėjo 2024 m. Skundą atliko išsamų tyrimą t. y. įvertino visas minėtame skunde nurodytas aplinkybes, atliko valstybinės žemės priežiūrą nurodytuose sklypuose, surašė žemės naudojimo Patikrinimo aktus, kuriose konstatavo faktus, ėmėsi tolimesnių veiksmų pagal kompetenciją ir apie juos informavo pareiškėją. Kartu atkreipia dėmesį, kad skundžiamu Raštu pareiškėjui yra pateikta jam jau nuo 2024 metų žinoma informacija, situacija nepasikeitusi, todėl manytina, kad nėra pagrindo šioje byloje vertinti minėtų žemės naudojimo Patikrinimo aktų teisėtumo klausimų.

Be to, atsiliepime atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs, jog asmuo, teikdamas skundą, turi nurodyti, kokios konkrečios jo teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, ir kaip institucija, į kurią kreipiasi, galėtų apginti jo pažeistas teises. Asmuo, kreipdamasis dėl kitų asmenų pažeistų teisių ir teisėtų interesų, turi nurodyti, kad jam suteikta teisė reikalauti ginti tų asmenų teises ir teisėtus interesus (LVAT 2020-09-23 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4529-520/2020). Kreipiantis į teismą pakanka subjektyvaus asmens suvokimo apie jo teisių ar interesų pažeidimą. Tačiau tuo pačiu, nagrinėdamas administracines bylas, teismas privalo nustatyti, kuo pasireiškia pareiškėjo nurodytas pažeidimas, t. y. kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti, ar asmuo, kuris kreipėsi dėl pažeistos teisės (intereso) gynimo, turi jo nurodytas teises (įstatymų saugomus interesus), ar šios teisės (interesai) objektyviai yra pažeistos asmens nurodytu būdu (LVAT 2012-05-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1260/2012; 2013-06-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A492-922/2013; 2022-03-30 nutartis administracinėje byloje eAS-190-492/2022). Inspekcijos nuomone, šiuo atveju nėra pagrindo išvada, jog Raštas sukūrė kokiems nors asmenims (kartu ir pareiškėjui) teises pasekmes.

Atsakovė taip pat pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 24 straipsnio 2 dalies 7 punktu, pareiškėjo skunde turi būti nurodytos aplinkybės, kuriomis grindžiamas reikalavimas panaikinti skundžiamą Raštą. Pareiškėjas privalo įrodyti bent vieną iš ABTĮ įtvirtintų skundžiamo teisės akto panaikinimo pagrindų. Tačiau, Inspekcijos vertinimu, skunde nurodyti argumentai dėl Rašto neteisėtumo yra nepagrįsti ir neįrodantys jo panaikinimo pagrindų, numatytų ABTĮ 91 straipsnio 1 dalyje.

Atsiliepime teigiama, kad skunde Komisijai nenurodoma, kaip Raštas pažeidžia pareiškėjo teises ir saugomus interesus, o viešojo administravimo sprendimas ar veiksmai, kurie nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių, nėra nagrinėjami Komisijoje ir tokia byla yra nutraukiama.

Apibendrinant atsiliepime pabrėžiama, kad Inspekcija, veikdama kompetencijos ribose, vadovaudamasi teisės aktais, išsamiai įvertinusi visas aplinkybes, skundžiamu Raštu pateikė pareiškėjui prašomą informaciją, todėl jo naikinti nėra teisinio pagrindo.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Inspekcijos Rašto, kuriuo atsakovė atsakė pareiškėjui į jo 2026 m. vasario 13 d. pranešimą Nr. PLI-20 „Dėl informacijos pateikimo“ teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas Pranešimu kreipėsi į Inspekciją, teigdamas, kad „<...> (duomenys neskelbtini) Kaune ir (duomenys neskelbtini) Kaune nesiima veiksmų pašalinti tų gyvatvorių <...> norėtume gauti informaciją <...>“.

VTPSI Žemės naudojimo valstybinės priežiūros departamento Vidurio Lietuvos antrasis žemės naudojimo priežiūros skyrius (toliau – Skyrius), išnagrinėjęs Pranešimą, pareiškėjui pateikė skundžiamą Raštą, kuriuo priminė, kad, patikrinus 2024 m. spalio 21 d. skunde nurodytas aplinkybes, pareiškėjas jau 2024 m. lapkričio 20 d. raštu Nr. 2D-27547 buvo informuotas apie 2024 m. lapkričio 13 d. atlikto neplaninio žemės naudojimo patikrinimo rezultatus žemės plotuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), Kaune, kuris buvo atliktas tikrinant 2024 m. spalio 21 d. skunde nurodytas aplinkybes. Pažymėjo, kad tuomet buvo nustatyta, jog žemės sklype, esančiame (duomenys neskelbtini), Kaune, nustatyti žemės naudojimo pažeidimai, o žemės sklypuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), Kaune, žemės naudojimo pažeidimai nenustatyti. Dėl nustatytų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų žemės sklypo (duomenys neskelbtini), Kaune savininkui (naudotojui) buvo surašytas Privalomasis nurodymas pašalinti žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, tačiau dėl šio Privalomojo nurodymo vyksta teisminė byla ir Inspekcija negali imtis jokių veiksmų, kol nebus priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas. Taip pat pareiškėjui Rašte nurodyta, kad žemės sklypuose (duomenys neskelbtini), Kaune, atliktų patikrinimų metu nustatyta, jog už žemės sklypų ribų, kurios pažymėtos Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje valstybinėje koordinacių sistemoje, auga pavieniai medžiai ir retų tujų gyvatvorės. Pažymėta, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2025 m. vasario 27 d. nutartyje administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-4-654/2025 buvo konstatuota, jog savavališku žemės užėmimu negali būti pripažįstamas tujų pasodinimas valstybinėje žemėje, kai tujos pasodintos vienoje eilėje, nesudarant prie sklypo prijungtos uždaros teritorijos, kuri galėtų būti vertinama kaip asmeniui priklausančio sklypo tęsinys ar jo išplėtimas ir jos netrukdo kitiems asmenims pro jas praeiti. Dėl želdinių, esančių atskiru žemės sklypu nesuformuotoje valstybinėje žemėje prie žemės sklypų adresu (duomenys neskelbtini), Kaune, Skyrius pasiūlė pareiškėjui kreiptis į Kauno miesto savivaldybę teisės aktų nustatyta tvarka.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, VAI), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymu (minėta, Priežiūros įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintos Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (suvestinė redakcija nuo 2022 m. rugsėjo 3 d., minėta, Taisyklės), Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (toliau – Žemės įstatymas).

Žemės įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje nustatyta, jog žemės naudojimo valstybinė priežiūra – Inspekcijos organizuojama ir vykdoma žemės savininkų ar naudotojų veiklos priežiūra, kuria siekiama užtikrinti tinkamą žemės naudojimą ir teisinę apsaugą, taip pat identifikuoti teisės aktų pažeidimus ir pagal kompetenciją taikyti pažeidėjams įstatymų nustatytas sankcijas. Inspekcijos veiklą bei kompetenciją žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje reglamentuoja Priežiūros įstatymas, kurio 22 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta žemės naudojimo valstybinės priežiūros apimtis. Inspekcijos organizuojamos ir vykdomos žemės naudojimo valstybinės priežiūros, kuria siekiama užtikrinti tinkamą žemės naudojimą ir teisinę apsaugą, metu tikrinama, ar žemę naudojantys asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą: 1) ar tikrinami objektai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą; 2) ar vykdant ūkinę ir kitą veiklą, tikrinamuose objektuose nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai; 3) ar nenaikinami (negadinami) geodeziniai punktai; 4) ar žemės savininkai ir kiti naudotojai ėmėsi būtinų priemonių, skirtų sunaikintiems ar sugadintiems riboženklams atkurti. Tai reiškia, kad Inspekcija, atsižvelgiant į minėtą ir taip pat Priežiūros įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje 24 straipsnio 4 dalyje, 8 dalyje nustatytą reguliavimą, vykdydama žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama ar

žemę naudojančias asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą. Tokių patikrinimų metu nustatiusi žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, Inspekcija turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti.

Taigi, kaip minėta, Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje yra nustatyti žemės naudojimo valstybinės priežiūros tikrinimo kriterijai, priskirti Inspekcijos kompetencijai, o Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūno vykdomo planinio ar neplaninio žemės naudojimo patikrinimo metu pildant Inspekcijos vadovo nustatytos formos patikrinimo aktą yra tikrinama, ar: 1) tikrinami objektai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą; 2) vykdant ūkinę ir kitą veiklą, tikrinamuose objektuose nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai; 3) nenaikinami (negadinami) geodeziniai punktai; 4) žemės savininkai ir kiti naudotojai ėmėsi būtinų priemonių, skirtų sunaikintiems ar sugadintiems riboženklams atkurti.

ABTĮ įtvirtinti skundžiamo teisės akto panaikinimo pagrindai. ABTĮ 91 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimančiam buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Iš skundo galima suprasti, kad pareiškėjas skundžiamą Raštą ginčija ir reikalavimus atsakovei kelia ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu, o būtent, kad atsakovė savo veiksmais neužtikrino objektyvaus visų aplinkybių įvertinimo ir Rašto pagrįstumo.

Nustatyta, kad atsakovė, vertindama pareiškėjo Pranešimą, neatliko jokių veiksmų vietoje, o rėmėsi 2024 m. lapkričio mėnesį atlikto patikrinimo rezultatais ir konstatavo aplinkybes, kurios buvo nustatytos 2024 m. Išvados, kad situacija nėra pasikeitusi, kad nėra pažeidimų pareiškėjo nurodytuose objektuose, taip pat padarytos 2024 m. žemės naudojimo Patikrinimo aktų pagrindu. Tokie veiksmai neatitinka gero viešojo administravimo principo, kuris įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant apibrėžtas funkcijas. Formaliai ir biurokatiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu. Šis principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai.

Komisija, įvertinusi pareiškėjo pateiktus įrodymus (fotonuotraukas) sprendžia, kad yra pagrindo išvada, jog Inspekcija privalėjo atlikti patikrinimą vietoje ir įvertinti pagal kompetenciją, ar žemės sklypuose, esančiuose (duomenys neskelbtini), Kaunas, nėra žemės naudojimo pažeidimų. Net jei tokių pažeidimų nebuvo nustatyta 2024 metais, nereiškia, jog tokių pažeidimų požymių nėra šiuo metu. Inspekcija nei Rašte, nei atsiliepime nepagrindė, kodėl rėmėsi beveik dvejų metų senumo faktinėmis aplinkybėmis.

Iš fotonuotraukų negalima daryti vienareikšmiškos išvados, kokią padarė Inspekcija 2024 metais patikrinimo metu. Iš byloje pateiktų įrodymų akivaizdu, kad tujos, šalia (duomenys neskelbtini) pasodintos tikslu vizualiai pratęsti besiribojančio sklypo ribas, sudaro vientisas linijines struktūras. Šiuo atveju sutiktina su pareiškėjo pozicija, kad valstybinė žemė turi būti naudojama taip, kad nebūtų sudaromos prielaidos ją laikyti privataus sklypo dalimi. Kai valstybinėje žemėje įrengiamos ar sodinamos konstrukcijos arba želdiniai, kurie faktiškai pažymi sklypo ribą, sukuria teritorijos uždarojo įspūdį, vizualiai išplečia privatų sklypą, tokie veiksmai gali būti vertintini neteisėtu valstybinės žemės užėmimu.

Pateikti įrodymai kelia pagrįstas abejones, ar pasodinti augalai realiai fiziškai neriboja laisvo judėjimo valstybinėje žemėje, apsodintoje tujomis. Priešingai, sudaro įspūdį, kad teritorija yra privati tujomis apibrėžta konkreči teritorija, į kurią patekimas yra ribotas, apsunkintas dėl tujų dydžio ir jų išdėstymo vietovėje, todėl nesutiktina su Inspekcija, kad pasodinti augalai nieko neužtveria, netrukdo kitiems asmenims praeiti.

Be to, kaip matyti iš pareiškėjo pateiktų fotonuotraukų, viename iš tujomis apribotame žemės sklype galimai įrengta automobilio stovėjimo vieta, aikštelė išklota trinkelėmis ir mažai tikėtina, kad šioje vietoje automobilius galėtų statyti bet kuris asmuo.

Inspekcija Rašte atkreipė dėmesį, kad šiuo metu dėl Inspekcijos surašyto Privalomojo nurodymo pašalinti nustatytus pažeidimus žemės sklype (duomenys neskelbtini), Kaune, vyksta teisminė byla, todėl Inspekcija negali imtis jokių veiksmų, kol nebus priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas.

Iš šios skundžiamo Rašto nuostatos negalima suprasti, ar Inspekcija negali imtis jokių veiksmų tik žemės sklype (duomenys neskelbtini), Kaunas, ar iš viso negali imtis veiksmų pagal pareiškėjo Pranešimą, o be to, lieka neaišku kodėl.

Atsakovės Rašte nurodyta aplinkybė, kad už žemės sklypų ribų, kurios pažymėtos Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje valstybinėje koordinacių sistemoje, auga pavieniai medžiai ir retų tujų gyvatvorės, taip pat nepagrindžia Inspekcijos Rašto objektyvumo, nes būtina išsiaiškinti ir tikslą, kodėl tujos ir kiti medžiai buvo sodinami būtent taip, kaip yra pasodinti ir kas juos sodino.

Atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcija Rašte pažymi, jog Inspekcijoje asmenų prašymai, skundai nagrinėjami vadovaujantis Priežiūros įstatymu, VAI, Taisyklėmis ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Šiuo atveju reikšminga Inspekcijos kita Rašto dalis, kurioje nurodoma, kad Kauno miesto tvarkymo ir švaros taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Kauno miesto savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 6 d. sprendimu Nr. T-559, nustato Kauno miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijoje esančių vietinės reikšmės kelių, gatvių, kiemų, bendrojo naudojimo teritorijų, privačių žemės sklypų, daugiabučių namų bendrijų, sodų bendrijų, įvairios paskirties įrenginių, pastatų ir privačių namų valdų bendruosius ir specialiuosius tvarkymo ir švaros reikalavimus, taikomus fiziniams ir juridiniams asmenims. Savivaldybė organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Savivaldybei ar valstybei nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančių teritorijų (gatvių, aikščių, skverų, parkų, pėsčiųjų takų, paplūdimių ir kitų žmonių susibūrimo vietų), taip pat Taisyklėse nustatytais atvejais – kitų visuomenei laisvai prieinamų teritorijų tvarkymą ir priežiūrą.

Atsižvelgiant į tai, dėl želdinių, esančių atskiru žemės sklypu nesuformuotoje valstybinėje žemėje prie žemės sklypų adresu (duomenys neskelbtini), Kaune, pareiškėjui pasiūlyta kreiptis į Kauno miesto savivaldybę.

VAI 11 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

Iš esmės analogiškas teisinis reglamentavimas nustatytas ir Taisyklių 11.2 papunktyje.

Tokia nuostata reiškia, kad Inspekcija, informuodama pareiškėją, kad pareiškėjo klausimo sprendimas priklauso Kauno miesto savivaldybei, privalėjo, vadovaudamasi VAI įtvirtintu vieno langelio principu, pareiškėjo skundą persiųsti savivaldybei, kaip kompetentingai įstaigai, o ne apkrauti papildoma našta patį pareiškėją. Tokių veiksmų atsakovė neatliko. Tokie minėti atsakovės veiksmai (neveikimas), nepersiunčiant pareiškėjo Pranešimo, ar jo dalies nagrinėti pagal kompetenciją Savivaldybei, laikytini gero viešojo administravimo ir vieno langelio principų pažeidimu.

Pažymėtina ir tai, kad nors Rašte ir nurodyti tam tikri teisės aktai, tačiau konkrečios teisės normos, kurių pagrindu atsakovė atsisakė tirti pareiškėjo Pranešimą, nenurodytos, o tai reiškia, kad nėra nurodytas administracinio sprendimo teisinis pagrindas.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad nors šioje byloje nėra nustatytas pareiškėjo materialinis suinteresuotumas dėl ginčo situacijos, tačiau pagal LVAT išaiškinimus asmenys, pagal kurių pateiktą pranešimą ar kitą informaciją buvo inicijuotas patikrinimas, paprastai įgyja teisę tik

būti tinkamai informuoti apie konkretaus patikrinimo rezultatus (žr. pvz. LVAT 2020 m. balandžio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-3857-520/2020; 2023 m. liepos 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-753-556/2023).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, komisija sprendžia, jog atsakovės Raštas naikintinas ir atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą priimant naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Nerijaus Jukonio skundą tenkinti.

Panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2026 m. vasario 20 d. raštą Nr. PLI2-23 ir įpareigoti Inspekciją per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė